

Hersenstimulatie in de Lage Landen: terug van nooit weggeweest?

C. BAEKEN, A. ALEMAN, P. SIENAERT, A.T. SACK

Het *Tijdschrift voor Psychiatrie* wijdt een volledige editie aan een ogenschijnlijk nieuwe, maar toch reeds langer bekende toepassing in de psychiatrie: hersenstimulatie. Anders dan bij het toedienen van psychofarmaca worden hierbij hersenstructuren en hun connecties elektrisch gemoduleerd, hetgeen gelokaliseerd neurochemische veranderingen kan induceren (Lewis e.a. 2016). In essentie hebben deze technieken het gezamenlijke doel om onderliggende neurale (dis)functies te beïnvloeden en mogelijk te corrigeren (Schlaepfer e.a. 2010).

Met de vernieuwde belangstelling voor neuromodulatie past het tijdstip perfect om deze speciale editie uit te brengen om op zijn minst aan te tonen dat we ook in de Lage Landen de handen ineengeslagen hebben met de oprichting in 2016 van de Stichting Hersenstimulatie (<https://www.hersenstimulatie.com/>). Deze stichting heeft als voornaamste doelstelling het onderzoek naar en de klinische toepassing van voornamelijk niet-invasieve hersenstimulatie (NIHS) in Nederland en België beter op elkaar af te stemmen.

Met de hulp van wetenschappers en beoefenaars in Nederland en België - erkend op nationaal en internationaal niveau - bieden we in dit themanummer in totaal 13 korte bijdragen. Deze starten met een globaal overzicht van de verschillende neuromodulatietechnieken (De Graaf e.a.) en een meer gefocuste bijdrage van Vanderhasselt e.a. over de werkingsmechanismen en beïnvloedende factoren.

Vervolgens staan auteurs stil bij klinische toepassingen van NIHS bij unipolaire depressie (Van Eijndhoven e.a.), bipolaire depressie (De Bruijn e.a.), schizofrenie (Aleman e.a.) en obsessieve-compulsieve stoornis (Euser e.a.).

Daarna buigen Sienaert e.a. zich over een decennium Vlaams-Nederlands onderzoek naar elektroconvulsiotherapie (ECT) en geven Verwijk e.a. richtlijnen uit de praktijk hoe om te gaan met cognitieve problemen bij ECT. Figuee e.a. geven een overzicht van de effecten, mechanismen en toekomstmogelijkheden van diepe hersenstimulatie (DBS) in de psychiatrie.

In de laatste bijdragen gaan auteurs in op specifieke situaties waarbij neuro-modulatie nog experimenteel is, zoals bij verslaving (Herremans e.a.), bij jongeren en adolescenten (Van der Meersche e.a.) of bij specifieke aandoeningen zoals somatisch onvoldoende verklaarde lichamelijke klachten (Van Beilen en Tieleman). Ten slotte bespreken Leentjens e.a. ethische overwegingen, met de focus op DBS.

We hopen dat het een stimulerend themanummer geworden is.

De gastredactie

LITERATUUR

- Schlaepfer TE, George MS, Mayberg H; WFSBP Task Force on Brain Stimulation. WFSBP Guidelines on brain stimulation treatments in psychiatry. *World J Biol Psychiatry* 2010; 11: 2-18.
- Lewis PM, Thomson RH, Rosenfeld JV, Fitzgerald PB. Brain neuromodulation techniques: a review. *Neuroscientist* 2016; 22: 406-21.

AUTEURS

CHRIS BAEKEN, psychiater, Universiteit Gent en Vrije Universiteit Brussel.

ANDRÉ ALEMAN, hoogleraar Cognitieve neuropsychiatrie, afd. Neurowetenschappen, Universitair Medisch Centrum Groningen.

PASCAL SIENAERT, psychiater en psychotherapeut, Universitair Psychiatrisch Centrum KU Leuven, Academisch Centrum voor ECT en Neuromodulatie (AcCENT), campus Kortenberg.

ALEXANDER T. SACK, hoogleraar Cognitive neuroscience, Faculty of Psychology and Neuroscience & Maastricht Brain Imaging Centre, Maastricht University.

CORRESPONDENTIEADRES

Prof. dr. Chris Baeken, UZ Brussel, polikliniek dienst Psychiatrie, Laarbeeklaan 101, 1090 Brussel, België
E-mail: chris.baeken@gmail.com

Geen strijdige belangen meegedeeld.

TITLE IN ENGLISH

Brain stimulation in the Low Countries: back from the past?